महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड २ ते ५) मधील विविध तरतुदी संदर्भात शासनाने कालानुरूप वेळोवेळी केलेले बदल अंर्तभुत करून सदर खंड अद्ययावत करण्याकरिता अभ्यास करून शासनास शिफारसी करण्याच्या प्रयोजनार्थ "अभ्यास समिती" गठित करण्याबाबत.........

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांकः जमीन-२०१९/प्र.क्र.२१५/ज-१अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: - ०८ जुलै, २०१९.

<u>प्रस्तावना</u> :-

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ या संहितेच्या अंमलबजावणीकरीता कार्यपध्दती विहीत करणे, विविध नोंदवह्यांचे नमुने विहीत करणे, महसुली अधिकारी व प्राधिकारी यांची कार्यकर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या या विषयी तरतूद करणे, महसुली अधिकारी व प्राधिकारी यांना वेळोवेळी दिलेल्या दिशानिर्देशांचे एकत्रित संकलन करणे, शासनाने संहितेच्या अंमलबजावणीसाठी केलेल्या नियमांचा संग्रह यांचे एकत्रित प्रकाशन करून शासनाने पुढील प्रमुख नियम पुस्तिका प्रसिध्द केलेल्या आहेत :-

१) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड-१)

(एक) सांविधीक विधी म्हणजेच महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६
(दोन) त्या अधिनियमा खाली तयार केलेले नियम.
(तीन) संहितेच्या निरनिराळ्या उपबंधाखाली काढलेले संविधिक आदेश.

२) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड-२)

(एक) तालुका व जिल्हा कार्यालयाची कार्यपध्दती
(दोन) तालुका व त्यापेक्षा वरच्या पातळीवरील महसूल अधिकाऱ्यांशी संबंधीत असलेल्या जमीन महसूल बाबींवरील प्रशासकीय आदेश, अनुदेश, शासन निर्णय व शासन परिपत्रक.
(तीन) तालुका आणि जिल्हा महसुली लेख्यांच्या संबंधातील नमुने व त्या नमुन्या संबंधीत सुचना.

३) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड-३)

(एक) मंडल निरिक्षक आणि तलाठी यांची कार्यपध्दती, कर्तव्ये आणि कार्ये.
(दोन) ग्राम महसूल लेख्यासंबंधी नमुने व त्या नमुन्यांसंबधी सुचना.

४) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड-४)

(एक) तलाठी आणि मंडल अधिकारी यांची कार्यपध्दती, कर्तव्ये आणि कार्ये.
(दोन) महाराष्ट्र राज्यातील ग्राम पातळीवरील महसुली लेखांकन पध्दती.

५) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड-५)

(एक) महाराष्ट्र राज्यातील तालुका व जिल्हा पातळीवरील महसुली लेखांकन पध्दती.

०२. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ ची अंमलबजावणी करीत असतांना वरील पाच खंडांचे अंतिम प्रकाशन झाल्यानंतर शासनाने वेळोवेळी शासन अधिसूचना, शासन निर्णय व शासन परिपत्रके या अन्वये क्षेत्रीय महसुली अधिकारी व प्राधिकारी यांच्या पदनामातील बदलापासून ते विविध दिशानिर्देशांमध्ये, नियमांमध्ये, विहीत केलेल्या नियमांमध्ये, तसेच कार्यपध्दतीमध्ये फेरबदल केलेले आहेत. तसेच महसूली गावांत, तालुक्यांची आणि उपविभागांची फेररचना करण्यात आली असुन त्यांच्या संख्येत देखील वाढ झालेली आहे.

०३. यास्तव, उपरोक्त नमूद अ.क्र.२ ते ५ या खंडातील विविध तरतुदी संदर्भात शासनाने कालानुरूप केलेले बदल अंर्तभूत करून सदरहू खंड अद्ययावत करणे आवश्यक आहे. यास्तव, सदरहू खंड अद्ययावत करण्याकामी अभ्यास करून अद्ययावत आवृत्तीसह शासनास शिफारस करण्याकरिता *"अभ्यास समिती"* चे गठण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड २ ते ५) मधील विविध तरतुदी संदर्भात शासनाने कालानुरूप केलेले बदल अंर्तभुत करून सदरहू चार खंडांची अद्ययावत आवृत्ती प्रसिध्द करण्याकरिता अभ्यास करून शासनास शिफारसी करण्यासाठी पुढील प्रमाणे **"अभ्यास समिती"** गठीत करण्यात येत आहे :-

(अ) समितीची रचना :-

१.श्री.शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.	अध्यक्ष
२.श्री.राजेंद्र क्षीरसागर,अपर जिल्हाधिकारी (निवडश्रेणी)	सदस्य
३.श्री.रमेश चव्हाण, उपसचिव (ज-१अ)	सदस्य
४.श्री.महेश इंगळे,अधिक्षक,भुमि अभिलेख,मुंबई शहर	सदस्य
५.श्री.रामदास जगताप,उप जिल्हाधिकारी सातारा	सदस्य
६.श्री.सुनील कोठेकर, अवर सचिव	सदस्य सचिव

(ब) समितीची कार्यकक्षा :-

(i) महाराष्ट्र जमीन महसूल नियम पुस्तिका (खंड २ ते ५) मधील विविध तरतुदी संदर्भात शासनाने कालानुरूप वेळोवेळी केलेले बदल अंर्तभुत करून सदर खंड अद्ययावत करण्याकरिता अभ्यास करून अद्ययावत आवृत्तीसह शासनास शिफारसी करणे.

(ii) तसेच, अन्य काही बदल करणे आवश्यक असल्यास शासनास उचित शिफारस करणे.

(क) समितीचा कार्य कालावधी :-

सदर समितीस अहवाल सादर करण्यास तीन महिन्याचा कालावधी राहील.

०२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०७०८१६०६५३२८१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रमेश चव्हाण)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३) मा. मंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४) मा. राज्यमंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
६) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई.
७) अपर मुख्य सचिव (महसूल, मुद्रांक शुल्क व नोंदणी), यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
९) विभागीय आयुक्त,कोकण विभाग व पुणे विभाग
१०) जिल्हाधिकारी, सातारा व मुंबई शहर व मुंबई उपनगर.
११) श्री.शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.
१२) श्री.राजेंद्र क्षीरसागर,अपर जिल्हाधिकारी (निवडश्रेणी)
१३) श्री.रमेश चव्हाण, उपसचिव (ज-१अ)
१४) श्री.महेश इंगळे,अधिक्षक,भुमि अभिलेख,मुंबई शहर
१५) श्री.रामदास जगताप,उप जिल्हाधिकारी सातारा
१६) श्री.सुनील कोठेकर, अवर सचिव
१७) उपायुक्त (महसूल) कोकण विभाग, नवि मुंबई.
१८) निवड नस्ती (कार्यासन ज-१अ)

******